

MORMINT DIN PRIMA EPOCĂ A FIERULUI GĂSIT LA RADOVANU (r. Oltenița)

În anul 1961, în cursul lucrărilor de terasare a pantelor Văii Coadelor, executate de colectivității din G.A.C. „Octombrie Roșu” din com. Radovanu, r. Oltenița, a fost găsit întâmplător un mormînt.

Din informațiile primite de la cei care au participat la lucrările amintite rezultă că mormîntul a fost găsit pe panta de nord a văii, cu

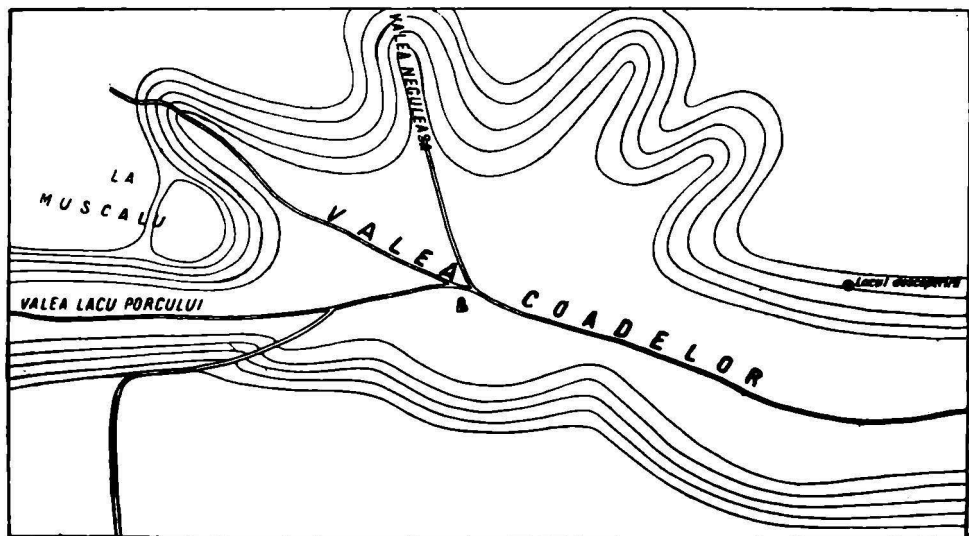

Fig. 1. — Schița Văii Coadelor cu indicarea locului descoperirii.

prilejul amenajării celei de-a cincea terase (numărînd de sus în jos), într-un loc ce se află la circa 100 m spre est de cărarea largă din cuprinsul veei și la aproximativ 1 km spre est de marginea satului (fig. 1).

Oasele scheletului s-au descoperit la circa 1 m adâncime față de nivelul actual al solului, pe teren în pantă ușoară. Scheletul a aparținut unui individ adult. Oasele ocupau o suprafață restrinsă, ceea ce face să presupunem că scheletul era în poziție chirchită. Craniul era orientat aproximativ spre VNV.

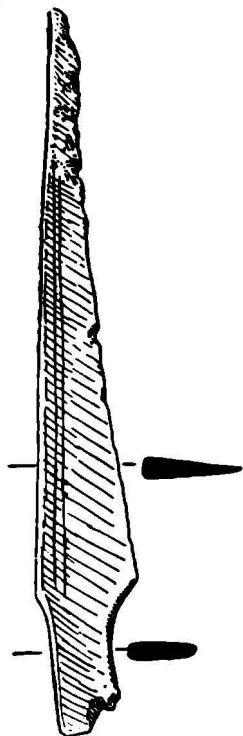

Fig. 2. — Cuțitașul de bronz descoperit în mormint.

Între oase cam în dreptul părții inferioare a pieptului, se afla un cuțitaș de bronz (fig. 2), de dimensiuni reduse¹, foarte tocit. Lama are forma triunghiulară, prelungă, cu secțiunea tot triunghiulară, cu muchie groasă, ce se subțiază spre vârful obiectului. Pe ambele fețe ale lamei, în lungul muchiei, se văd două linii ornamentale, subțiri, paralele. Linia muchiei este dreaptă. Limba mînerului este scurtă, probabil a fost ruptă în vechime, în dreptul orificiului superior (de formă neregulată) și apoi capătul mai lat a fost ciocănit și subțiat, desigur pentru a se fixa mai ușor în mîner².

Mormîntul de înmușcare de la Radovanu, după toate probabilitățile, trebuie pus în legătură cu o așezare (din prima epocă a fierului) descoperită pe terasa înaltă a Argeșului, la cîteva sute de metri distanță spre nord-est de mormîntul descris³. Deoarece așezarea nu a fost încă studiată prin săpături, nu putem preciza a cărei perioade anume îi aparține. În schimb mormîntul de la Radovanu poate fi datat cu destulă certitudine, pe baza asemănării în privința formei și decorului cuțitului de lângă schelet, cu un cuțit (fragmentar) descoperit în cadrul marelui depozit de obiecte de bronz de la Șpălnaca⁴. Studiarea tipologică a obiectelor din acest depozit a permis datarea lui în faza Uioara-Șpălnaca, după periodizarea lui M. Petrescu-Dîmbovița⁵. Astfel și mormîntul de la Radovanu poate fi datat pe baza analogiei într-o perioadă corespunzătoare fazei

¹ Lungimea cuțitului este de 9,55 cm, lungimea lamei este de 7,62 cm, lățimea maximă a lamei este de 1,29 cm, grosimea lamei la muchie 0,31 cm, lungimea limbii mînerului 1,88 cm, lățimea limbii mînerului 0,73 cm, grosimea limbii mînerului 0,20 cm.

² Două cuțite de bronz asemănătoare, în privința formei, au fost descoperite în ultimii ani în morminte contemporane cu cel de la Radovanu, la Dorobanțu (r. Călărași) (informație de la Niță Angheliescu) și la Căscioarele (r. Oltenița) (informație de la Barbu Ionescu).

³ Așezare descoperită de Maria Comșa, în anul 1961.

⁴ Hortensia Dumitrescu, *Objets inédits du dépôt en bronze de Șpălnaca au Musée National des Antiquités de Bucarest*, în *Dacia*, V—VI, 1935—1936, p. 212, fig. 9/10. Cuțitul de la Șpălnaca este fragmentar; din el s-a păstrat numai limba mînerului și partea inferioară a lamei. Trecerea de la mîner la lamă este identică la ambele piese, ca și decorul compus din cîte două linii subțiri.

⁵ *Istoria Romîniei*, I, 1960, p. 148.

Uioara-Șpălnaca, adică în perioada timpurie a primei epoci a fierului, în secolele XII-XI î.e.n.⁶.

Seriei de cuțite de tipul celor găsite la Șpălnaca și la Radovanu, i-a urmat seria cuțitelor specifice, cu muchia lamei arcuită și ornamentată cu grupuri de linii paralele, subțiri și cu limba mînerului prevăzută cu cîte un jgheab pe ambele fețe⁷, serie de cuțite datată în faza Moigrad-Tăuteu.

EUGEN COMȘA

⁶ *Istoria Romîniei*, I, 1960, p. 148.

⁷ Astfel de cuțite au fost descoperite în țara noastră în Moldova, de exemplu la Țigănești (r. Tecuci), cf. M. Petrescu-Dimbovița, *Contribuții la problema sfîrșitului epocii bronzului și începutului epocii fierului în Moldova*, în *SCIV*, IV, 3—4, 1953, p. 465—467, fig. 15 și în Transilvania, de exemplu la Tăuteu, cf. Vladimir Dumitrescu, *Le dépôt de la fin de l'âge du bronze découvert à Tăuleni*, în *Dacia*, V—VI, 1935—1936, p. 228, fig. 3/1.